

CRIME CRA R!SK ASSESSMENT

Základné informácie

Nástroj na hodnotenie rizika
recidívy trestnej činnosti

Čo je CRA?

CRA (angl. „Crime Risk Assessment“, slov. „nástroj na hodnotenie rizika recidívy trestnej činnosti“) je prediktívny nástroj na hodnotenie rizika recidívy trestnej činnosti osôb vo výkone trestu odňatia slobody do dvoch rokov od prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody v podobe elektronického programu. Využíva kombináciu štatistických metód, klinických metód a intuitívnych metód a pracuje s údajmi zistenými o odsúdenom počas predchádzajúcej kriminálnej kariéry a priebehu aktuálneho trestu odňatia slobody.

CRA sa zaraďuje do skupiny hodnotiacich nástrojov, ktoré sa celosvetovo v justičnej praxi označujú ako tzv. nástroje na určenie rizík a potrieb hodnotenej osoby (angl. Risk and Needs Assessment Tools). V podmienkach Zboru väzenskej a justičnej stráže nástroj CRA od 1. januára 2021 nahrádza nástroj Hodnotenie rizika sociálneho zlyhania (HRSZ) okrem iného v procese hodnotenia odsúdeného ku konaniu o podmieničnom prepustení.

Kto a kedy CRA vyvíjal?

Vývoj CRA začal v rámci implementácie výskumného projektu Hodnotenie rizika sociálneho zlyhania (schválený generálnym riaditeľom Zboru väzenskej a justičnej stráže dňa 5. júna 2017) ako jedného z výskumných zámerov Koncepcie aplikovaného penologického výskumu na roky 2016 až 2026 a dlhodobej orientácie analyticko-výskumnej činnosti v podmienkach Zboru väzenskej a justičnej stráže. Hlavným cieľom výskumného projektu realizovaného riešiteľským kolektívom

10 riešiteľov z oblasti výkonu trestu odňatia slobody, sociálnej práce, psychológie a pedagogiky bolo modifikovať v tom čase v zbere používaný nástroj HRSZ. V štyroch projekto- vých fázach prešiel nástroj CRA externou odbornou konzultáciou na národnej a medzinárodnej úrovni, bol prezentovaný na viacerých vedeckých fórach (Európska kriminologická spoločnosť, Europris a i.) a najmä prešiel pilotným testovaním (overovaním v praxi) v troch samostatných nižšie uvedených katamnestických sledovaniach prognostickej „hodnoty“, validity a reliability nástroja.

Čo je obsahom CRA?

Nástroj CRA má dve modifikácie: CRA-CR a CRA-RU. Obsahuje celkovo 37 (CRA-CR) / 38 (CRA-RU) položiek so zameraním na kriminogénne rizikové faktory, ktoré majú stanovenú prediktívnu hodnotu vo vzťahu k recidíve trestnej činnosti. Zároveň obsahuje 4 (CRA-CR) / 5 (CRA-RU) obsahovo a kompetenčných samostatných sekcií (sekcie sú rozdelené podľa hodnotiteľov).

Za spracovanie položiek zodpovedá kolektív hodnotiteľov zložený zo sociálneho pracovníka, pedagóga, psychológa, pracovníka preventívno-bezpečnostnej služby a sociálneho kurátora-metodika Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny (v prípade používania CRA v ústavoch zapojených do národného projektu Šanca na návrat). Hodnotitelia sú pri administrácii konkrétneho dotazníkového formulára (hodnotení konkrétneho odsúdeného) nezávislí a využívajú pri ňom informácie o kriminálnej kariére odsúdeného, charaktere trestnej činnosti, osobnosti odsúdeného, správaní počas výkonu trestu a pod.

Nástroj na hodnotenie rizika
recidívy trestnej činnosti

Pilotné testovania

Poradie	1.	2.	3.
Nástroje	HRSZ	HRSZ + CRA	CRA
Obdobie zberu dát	(1/2016 – 6/2016)	(9/2018 – 12/2018)	(10/2019 – 1/2020)
Počet respondentov	850	118	2 361

Čo je výstupom z CRA?

Výstupom nástroja CRA z konkrétneho diagnostického formulára je určenie miery rizika recidívy trestnej činnosti (nízka/stredná/vysoká) odborným väzenským personálom, tzn. resocializačná prognóza odsúdeného z pohľadu Zboru väzenskej a justičnej stráže.

Ako správne rozumieť výstupom z CRA?

Záverečný výstup nástroja uvádza celkové hodnotenie v rozptyle min. a max. počtu dosiahnutých bodov, a zároveň jeho % hodnotu. Kľúčovým je výstup úrovne rizika recidívy trestnej činnosti (nízke, stredné, vysoké) a tomu zodpovedajúca prognóza resocializácie (priaznivá, menej priaznivá, nepriaznivá).

Znamená to, že konečný výsledok hodnotenia odsúdeného predikuje potenciálnu recidívu trestnej činnosti odsúdeného po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, nie však jeho nebezpečnosť pre spoločnosť.

Komu sa sprístupňujú výstupy z CRA?

Obsah CRA (vrátane manuálu pre hodnotiteľov) je dôverný (chránený autorským právom) a bez súhlasu zodpovedného riešiteľa ho nemožno sprístupniť. Oprávnenému orgánu sa v rámci hodnotenia resocializačnej prognózy konkrétneho odsúdeného sprístupní len výsledok podľa kalibrovaného súčtu jednotlivých položiek. Je vecou oprávneného orgánu, či bude na výsledok stanovený diagnostickým nástrojom zboru prihliadať.

Porovnanie nástrojov

Nástroj	HRSZ	CRA CR/CRA RU
Počet položiek	13	37/38
Počet hodnotiteľov	1	4/5
Vývoj	Modifikácia zahraničného nástroja	Viacstupňový vývoj, Pilotné testovanie, Expertné posúdenie, Manuál
Forma	Printový dotazník	Digitalizovaný dotazník

Vybrané publikácie k CRA

ĽORKO J., LULEI, M. 2017.

Hodnotenie rizika sociálneho zlyhania.

Risk assessment of social failure.

Vyd. údaje: Bratislava : Referát penologického výskumu

GR ZVJS , 2017, [1. vyd.], 27 s. [CD-ROM].

ISBN 978-80-972856-0-9

GRIGER J., LULEI M., ĽORKO J. 2018.

Aktuálne hodnotenie rizika sociálneho zlyhania väznených osôb v podmienkach Slovenskej republiky.

Vyd. údaje: Kriminologické dny 2018 [elektronický
dokument] : zborník z 6. ročníku mezinárodnej konferencie.

Olomouc : Iuridicum Olomoucense, 2018, s. 287-301 [online].

ISBN 978-80-88266-15-0

KEMSHALL et al. 2015.

Offender Management User Guidance Assessment and Management of Serious Mobile European Criminals.

SOMECE, 2015, 139 p.

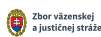
LULEI, M. 2014.

Selected aspects of criminal policy and tools to measure recidivism risk in probation.

Vyd. údaje: dostupné online: [http://alis.uniba.sk:9909/lib/](http://alis.uniba.sk:9909/lib/item?id=chamo:320318&fromLocationLink=false&theme=EPC)

item?id=chamo:320318&fromLocationLink=false&the-
me=EPC

Nástroj CRA-RU sa modifikoval a využíva sa
v rámci národného projektu Šanca na návrat.

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu
a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci
Operačného programu Ľudské zdroje.

www.esf.gov.sk

Kontakt:

cra@zvjs.sk

martin.lulei@zvjs.sk

jakub.lorko@zvjs.sk

jozef.griger@zvjs.sk